

ROMANÇO DEL TOC D'INICI (MERCÈ 93)

Benvinguts, senyors, senyores,
us vinc a cantar amb plaer
un romanço de les festes
les festes de la Mercè.

Les festes de Barcelona
són d'un disseny colossal,
no és en va que, al llarg dels segles,
sempre ha estat cap i casal.

A punt Gegants i Cap-grossos,
ja tothom és al seu lloc:
Comparsa del bestiar,
Cavalcada i Correfoc.

I omplint els carrers i places
i alegrant el personal,
la música de la festa,
música tradicional.

La ciutat de Barcelona
vol unir la modernor
amb la més rànica solera,
fent viva la tradició.

Permeteu-me que ara us glossi,
d'una manera informal,
els apartats de la festa
de caire tradicional.

Primer de tot us presento
la Comparsa, ciutadans,
Comparsa de Barcelona:
Bestiar i Gegants.

Configuren la Comparsa
animals de gran braó:
hi ha l'Àliga, la Mulassa,
hi ha la Víbria i el Lleó.

Hi ha el Bou i la Tarasca,
també el Drac i... s'ha acabat.
Els Gegants del Pi s'hi uneixen
i també els de la Ciutat.

L'Àliga, ben coronada,
representa la ciutat,
és expressió de justícia,

noblesa i solemnitat.

El Lleó, tot i la fama,
és xiroi i rialler:
balla i toca la campana
si és que li tires diner.

La Mulassa llença guitzes
i coets que van petant,
va enfollida i socarrima
a qui es vol posar davant.

El Bou, senyors, és pacífic
tot ho fa tranquil.lament,
amb candor, sense malícia,
fins quan empaita la gent.

La Víbria és el drac femella,
amb cua de serp i pits,
és bèstia molt perillosa:
llença foc pels descosits.

El Drac treu foc per la cua,
per les ales i els queixals;
és perillós i maligne,
i el més fort dels animals.

Allarga el coll, la Tarasca,
i mossega amb grans bruels,
i llença, segons li sembla,
aigua, foc o caramels.

Els Gegants de la Ciutat
s'hi afegeixen, tot dansant;
són, de nom, el rei en Jaume
i sa esposa Violant.

I tancant la comitiva
ballen els Gegants del Pi.
Elisenda es diu la dama
i Mustafà el sarraí.

Tots aquests grans personatges
que acabo d'enumerar,
junts, per primera vegada
es vénen a presentar.

Ho fan ara, al Toc d'Inici,

amb el so dels Ministrers
vinguts de la Vilanova
a sonar per 'quests carrers.

S'alçaran castells i torres
i també alguns pilars,
i entraran quaranta músics
tocant pels quatre costats.

I quan sonin tots a l'hora,
de per tota la ciutat
s'hi afegiran les campanes:
la festa haurà començat.

*I a la nit, Música Nostra,
Bukkene Bruse (noruegs),
i La Principal del Metro:
ballarem fent esbufecs!*

Sent ja el Matí de la festa,
es va a Missa a la Mercè,
hi assisteix, devot, solemne,
tot el Consistori en ple.

I, en sortint, es fa el Seguici:
Comparsa i autoritats,
fins a la Plaça Sant Jaume,
de música acompanyats.

*Sonaran: Cobla Manxaire,
Els Ministrils del Raval,
Ministrers de Vilanova
i Els Tres Quartans del Camp.*

Hi haurà festa castellera:
castells, torres i pilars;
veurà la Plaça Sant Jaume
castells espectaculars.

Faran castells a la Plaça,
amb algun pilar al balcó,
Castellers de Barcelona
i uns convidats d'excepció.
No són convidats de pedra
ni tampoc foc d'encenalls:
hi haurà els Minyons de Terrassa
i Colla Jove de Valls.

Al mateix temps, a La Rambla,
desfilada de Gegants,
que vindran de tots els barris
sols o acompanyat de Nans.

I encara al Pla de la Seu,
al migdia, ballaran:
la mostra de Danses Vives,
dances que encara es fan.

*Just a la Plaça Sant Jaume,
per qui vol caminar poc,
fins que no arribi el seguici,
actuarà el grup Band Gog.*

*I mentrestant a la Plaça
de Sant Josep Oriol
hi haurà el grup Clau de Lluna
fent refilar el flabiol.*

*I compartint escenari
i aquest concert-vermut,
hi ha l'Eduard Navarro
que ha vingut amb el seu grup.*

I a la tarda Cavalcada,
que es tracta de desfilars
mostrant diferents aspectes
de cultura popular.

Són com set blocs o comparses
girant entorn dels Gegants
que ve a ser el punt que aglutina
la rua dels desfilants.

Surt, d'entrada la Comparsa
de Barcelona ciutat,
bastoners i trabucaires
desfilen al seu costat.

I l'eix de la Cavalcada
són Cap-grossos i Gegants,
vinguts de tot Catalunya
a impressionar xics i grans.
Tercers de la Cavalcada,
tot de grups d'animació
dits de les noves tendències:
els va molt la innovació.

Ve de la Barceloneta
l'humor en forma coral,
i també en forma de banda
de música, del Raval.

I seguint la comitiva
arriba el cinquè bloc:

vuitanta xanclers el formen,
vuitanta, que no és pas poc.

Vuit grups de danses segueixen,
van ballant i desfilant,
que han format el Mercè Dansa,
ballant balls que encara es fan.

Hi ha, de Gràcia i La Bordeta
les colles de Sant Medir,
i les colles dels Tres Tombs
de Sant Antoni, per fi.

I al mig de cada comparsa
seguint per tots els carrers
hi haurà un bon grup de músics,
tot de bandes i grallers.

*Primera Nota, el diumenge,
farà el seu Concert-Vermut
a Sant Josep Oriol
per qui li vingui de gust.*

*I a la Plaça del Rei, danses,
tal com és habitual:
La Portàtil F.M.
farà ballar el personal.*

*EL grup Urbàlia Rurana
al mateix temps tocarà
a la Plaça de Sant Jaume;
fan de molt bon escoltar.*

*I entre aquests tres escenaris
donant voltes i tocant
hi haurà el grup Xarop de Canya:
animació itinerant.
Ara sí, ara ja acabo;
ara sí, ja falta poc,
ara ja només em queda
parlar-vos del Correfoc.*

Tal com el coneixem ara
és relativament nou,
que per la Mercè va néixer
i era l'any setanta-nou.

De bèsties en reuniren
una vintena i escaig:
mules guites, cuques feres,
mullasses, cuques i dracs,

Els diables s'hi afegiren
amb el seu foc ben encès;
venien del seu reducte,
que ha estat sempre el Penedès.

Aquest any hi ha vint-i-cinc
dracs i bèsties de foc,
quinze colles de diables:
més foc no n'hi ha hagut enlloc.

I també hi ha coses noves
amb nous gags, nous elements:
Comparsa de Barcelona
presentarà alguns invents.

Bèsties de tot Catalunya
sortiran del seu racó
i una peça molt antiga:
Lo Langosto, d'Aragó.

Abans, però, de la gran rua,
per mirar-s'ho a poc a poc
hi haurà a la Plaça Sant Jaume
la mostra de dracs i foc.

I enguany hi ha la Tabalada:
seguir el foc amb un tambor;
tothom pot participar-hi
si és que es du la percussió.

Les tres-centes mil persones
que intervenen, pel cap alt,
ja cal que prenguin mesures
perquè és fàcil prendre-hi mal.
Com a primera mesura
cal dur roba de cotó,
coll tancat, màniga llarga
i també un bon mocador.

Barret i calçat flexible,
que sigui lleuger i tancat;
sobretot no llençar aigua,
que és el més gran disbarat.

I aquí s'acaba el romanço,
que ja trec foc pels queixals;
que per molts anys puguem viure
les festes tradicionals.

Celebreu de gust les festes
i no us estigueu de re'.

Visca, senyors, Barcelona;
visca també la Mercè.

Aquest romanço, lletra i música de Jaume Arnella i Ferran Martínez, i especialment encomanat per la Corporació Municipal Barcelonina, ha estat estrenat a la Plaça Sant Jaume el dijous vint-i-tres de Setembre de mil nou-cents noranta-tres en el marc de les Festes de la Mercè.